

Clemen-
tinarum
Quinto.

sem, Bononiensem, & Salamantinam in suis decretis eo tempore dignati sunt. Et in Concilio Viennensi sancitum erat, *Scholas linguæ Hebraicæ, Arabicæ, & Chaldaicæ in Parisiensi, Oxoniensi, Bononiensi, & Salamantino Studiis (utique celeberrimis) erigendas, ut peritia linguarum possit per instructionis efficaciam obtineri. Vnique Catholici sufficientem habentes illarum linguarum peritiam, duo uniuscujusque linguæ periti eligerentur. Quibus quidem in Oxoniensi, Angliæ, Scotia, Hiberniæ & Valliæ Prelati, Monasteria, Capitula, Conventus, Collegia exempta & non exempta, & Ecclesiarum rectores in stipendiis competentibus providerent.* Ex hisce verbis observare quis potest, & Oxoniam Angliæ, Scotia, Hiberniæ & Walliæ scholam fuisse præcipuam, & quæ nos hodie Academiæ & Universitates vocamus, apposite olim *Studia* dicta fuisse, ut B. Hieronymus Galliarum *Studia florantissima* vocavit. *Universitatis* autem nomen circa Henrici Tertii tempora pro Schola publica invaluit, & nisi me mea fallat observatio, non pro loco, sed ipsa studiosorum societate. Sed hæc forsitan extracalem.

Studia.
Universi-
tas.
Ad Ruffi-
cum Mo-
nachum.

Collegia

Iam boni Mæcenates urbis interiora, & suburbana augustissimis Collegiis, Aulis, & Gymnasiis, & ea rursus reditibus opimis animare cœperunt, (maxima enim Academiæ pars erat antea in suburbiis extra portam Borealem) Regnante Henrico Tertio Ioannes Balliol de Castro Bernardi, qui obiit 1269, pater Ioannis Ballioli Regis Scotorum, Collegium Balliolense fundavit, & denominavit, statimque Gualterus Merton Episcopus Rossensis Collegium quod in agro Surriensi posuerat, anno 1274 Oxoniam transtulit, locupletavit, & Mertonense Collegium dixit; & Guilielmus Archidiaconus Dunelmensis opus illud Ælfredi, quod *Universitatis* nunc vocant Collegium, novis operibus restauravit. Quo tempore studiosi, quod Ottonem Pontificis legatum, sive potius hirudinem ad exorbendum sanguinem Anglicum emissum duriuscule exceperint, sacris erant interdicti, & indignis modis tractati. Iamque, ut scribit Armachanus, triginta millia studiosorum hic censebantur. Sub Edwardo Secundo Gualterus Stapledon Episcopus Exoniensis Exoniense Collegium, Aulamque Cervinam, & ipse Rex eum imitatus Collegium Regium, vulgo *Oriel*, & Aulam S. Mariæ posuit. Quo tempore Hebraica lingua hic cœpit legi per Iudæum conversum, cui pro stipendio quisque ex clero Oxoniensi pro singulis Marcis sacerdotii sui unum contulit denarium. Postea Philippa Regina Edwardi Tertii uxor Collegium Regiæ, sive Reginale, ut vocant, & Simon Islip Archiepiscopus Cantuariensis Cantuariense extruxit. Tunc studiosi rebus ad vota fluentibus insolescentes divisis factionum nominibus, Septentrionales, & Australes ad intestina, & infana inter se arma conclamarunt; unde Septentrionales Stanfordiam secesserunt & scholas ibi aperire cœperunt. Sed pauculos post annos, cum Phœbus Musis lætius illucens has Martis nebulas dispulisset, redierunt, lætæque leges, ne quis Oxoniensis Stanfordiæ profiteretur, quod huic urbi fraudi foret. Tunc temporis Guilielmus *Vvicam* Episcopus Wintoniensis Collegium admodum magnificentum, quod *Novum* dicunt, excitavit, in quod è suo Wintoniensi

Liber
Mailros.

1318.
Registr.
Mon.
Hid.

collegio optima ingenia quotannis transferuntur. Richardus etiam *Angeruil* Episcopus Dunelmensis *Philobiblos* dictus, Bibliothecam in publicum studiosorum usum instruxit. Eiusque successor Thomas de *Hatfield* Dunelmense Collegium monachis Dunelmensibus, & Richardus *Fleming* Lincolnensis Episcopus Lincolnense locavit. Benedictini etiam monachi id tempus Collegium Glocestrense collata pecunia condiderunt, in quo unus & alter monachus è singulis Benedictinorum Cœnobiis alebatur, qui postea apud suos bonas literas profiterentur. Iam ut Canonicos S. Fridesvidæ taceam, quatuor pulcherrima Fratrum cœnobia in suburbiis surrexerant, in quibus & multi non vulgariter eruditi floruerunt. Insequente seculo cum regnaret Henricus Quintus, Henricus *Chicheley* Archiepiscopus Cantuariensis bina, & ea egregia ædificavit collegia, quorum alterum *Omnium animarum* memoriæ, alterum Divo Bernardo dedicavit. Nec longo interjecto tempore Guilielmus *Wainfleet* Episcopus Wintoniensis Collegium Mariæ Magdalenaæ opere eximium, situ percommodum, & ambulacris admodum amœnum erexit. Eodemque tempore Schola Theologica elegantia extructa est, ut illud *Xeuxidis* ei jure inscribi possit, *Invisurum facilius aliquem, quam imitaturum*; atque Bibliothecam in ejus superiori parte institutam centum viginti novem selectissimis libris, quos magnis impensis ex Italia comparavit, exornavit *Humfredus* ille *Bonus* Dux Glocestriæ bonarum literarum summus admirator. Sed hos quorundam privata avaritia publico usui jam pridem invidit. Nunc vero, quod *foelix* faustumque sit, ex equestri ordine vir clarissimus *Thomas Bodley* hujus Academiæ alumnus, magno sumptu, & studio nunquam satis laudato eodem in loco optimis libris undique conquisitis novam instruit Bibliothecam, ut denuo habeat Academia publicum sapientiæ armamentarium, & ipse gloriam, quæ omnium seculorum memoria efflorescat. Cumque veteri prudentissimorum instituto ex auro, argento, aut ære in Bibliothecis illi dicati fuerint, quorum cura illæ institutæ, & quorum immortales animæ in iisdem loquuntur, ut ævi vetustas contra homines non valeret, & mortalium desideria, quia omnes scire cupiunt qualis fuerit aliquis, lenirentur: Academiæ Cancellarius ut suæ simul memoriæ consulere, Thomæ illi *Bodleio* optime de Repub. literaria merito, imaginem cum hac inscriptione ibidem dicavit:

Schola
Theolo-
gica.
Biblio-
thecæ.

Thomas
Bodley.

Plinius
Lib. 35.
cap. 2.

THOMAS SACKVILLVS DORSET-
TIÆ COMES, SVMMVS ANGLIÆ
THESAVRARIVS, ET HVIVS ACA-
DEMIÆ CANCELLARIVS
THOMÆ BODLEIO EQVITI AVRA-
TO, QVI BIBLIOTHECAM HANC
INSTITVIT, HONORIS CAVSSA
PIE POSVIT.

Henrico VII regnante, ut adhuc melius literarum honori consulere, Guilielmus *Smith* Episcopus Lincolnensis Collegium *Æneinasi*, quod optimus ille & pius senex Dominus Alexander *Novell* Sancti Pauli Londini Decanus proventibus auxit, & Richardus *Fox* Episcopus Wintoniensis Collegium Corpus Christi nominatum